

АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНІ РОЗВІДКИ СУПРОВОДУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ: УКРАЇНСЬКИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

*Т. І. Годецька, науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти*

У контексті виконання другого, аналітико-синтетичного, етапу прикладного наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025 рр.) за результатами аналітико-синтетичних розвідок наукового доробку провідних українських і зарубіжних учених *констатовано*, що одним із інноваційних напрямів розвитку української школи є інклюзивна освіта. *Актуалізовано* проблему необхідності поширювати інформацію про інклюзію, позитивний досвід її реалізації, змінюючи ставлення суспільства до людей з особливими потребами. *Наголошено*, що педагогічно обґрунтоване й виважене використання ІКТ відкриває широкі можливості для покращення якості освіти дітей з особливими освітніми потребами, її доступності, сприяння рівному доступу до освітніх послуг, плідній суспільній інтеграції на засадах інклюзивного підходу [1, с. 24–52].

Зазначено, що екопроблеми навколишнього середовища вважаються справою глобального занепокоєння і потребують створення освітнього екопростору особистісно-розвивального типу, де люди розумітимуть, що природа не є об'єктом для експлуатації, і від ставлення до неї залежатиме існування всього людства. *Наголошено*, що освітній екопростір є чинником формування екокомпетентної особистості, здатної непрагматично взаємодіяти з природою, екологічно доцільно поводитись у довкіллі, будувати взаємини з навколишнім світом згідно з принципами сталого розвитку суспільства. *Звернуто* увагу на те, що міжнародний профіль екоосвіти для сталого розвитку формується такими державами, як Японія, Швеція, Німеччина, Нідерланди, Канада та ін. *Зроблено* прогностичний висновок, що формування екосвідомості, знання й мислення як рефлексивних передумов екологічної раціональності, визначення їх особливостей, є важливим завданням, що постає перед новочасною наукою і має бути усвідомлене. *Наголошено*, що результати досліджень у межах однієї галузі знань стають підставою для оперативного внесення змін в екомоделі досліджень інших наук і навпаки. *Зауважено*, що сучасна екологічна освіта у світі будується навколо чотирьох аспектів навчання: вчитися, щоб знати; діяти; існувати; жити спільно. *Акцентовано* на тому, що екосвідомість людини – це безпека країни, запорука подальшого існування життя на планеті [2].

Узагальнено, систематизовано й представлено результати моніторингу ЗМІ у форматі інформаційно-аналітичних оглядів, які розміщено на вебпорталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, а також в Електронній бібліотеці НАПН України^{1 2 3}.

¹ <https://lib.iitta.gov.ua/738973/>

² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741994/>

³ <https://dnppb.gov.ua/ua/monitoringh-zmi/analitichni-ohlyady-zmi-z-pytan-tsyfrovizatsiyi-osvity/>

Список використаних джерел

1. *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки* : довід. бюл. Вип. 19 / НАПН України, ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2024. 121 с. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.741210>.
2. *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки* : довід. бюл. Вип. 20 / наук. ред. М. Л. Ростока; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2024. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743046> (дата звернення: 16.11.2024).

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ПЕДАГОГІКИ

Ю. А. Кравченко, молодший науковий співробітник відділу інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Цифрова трансформація професійної освіти має важливе значення, адже в Україні, як і в багатьох інших країнах, відбувається швидкий перехід до цифрової освіти. Цифрова трансформація дає можливість інтенсифікувати освітній процес, зробити його мобільним, диференційованим, пристосованим до реалій сучасності та забезпечити неперервність навчання.

На виконання завдань аналітико-синтетичного етапу наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід» (2023–2025 рр.) *проаналізовано* джерельну базу дослідної діяльності українських і зарубіжних учених з питань педагогічних пріоритетів та важливих напрямів цифрової трансформації професійної освіти й педагогіки. *Розглянуто* корисні ініціативи співпраці України з європейськими країнами у векторі розвитку напрямів цифрової трансформації професійної освіти. *Здійснено* аналітичний огляд наукових праць щодо проблематики використання штучного інтелекту в освітній галузі, професійній зокрема. *Проаналізовано* стан дослідження таких питань, як переваги та недоліки використання штучного інтелекту (далі – ШІ), розвиток ШІ-компетентності освітян, принципи академічної доброчесності у застосуванні штучного інтелекту в освітній і дослідницькій діяльності, впровадження інструментарію штучного інтелекту в освітній процес. *Розглянуто* напрацювання науковців з ключових аспектів цифрової трансформації професійної (професійно-технічної) освіти, а саме: використання цифрових технологій у професійній освіті, створення інформаційного освітнього середовища, адаптація навчальних програм, співпраця з індустрією, захист даних, використання європейського досвіду, розвиток цифрових компетентностей. *Виокремлено* науковий доробок учених щодо впровадження цифрових трендів Stem-освіти у системі професійної педагогіки, зокрема основні напрями розвитку Stem-освіти в Україні, принципи, якими керується освітня методика, та її переваги.

Під час дослідження застосовано загальнонаукові методи, а саме: *теоретичні* (інформаційно-аналітичний, порівняльний аналіз і синтез для дослідження важливих напрямів – вивчено ключові аспекти та деякі важливі